

Haal het maximum uit groepsdiscussies

Onderwijsvorm	Lager onderwijs, secundair onderwijs
Bouwsteen	 Bouwsteen 3 Investeer bewust in mondelinge taalvaardigheid
Aanbeveling	3.1 Plan rijke gesprekken om de mondelinge taalvaardigheid te bevorderen

Achtergrond

Een team Amerikaanse onderzoekers ontwikkelde een intensief programma om de woordenschat (school- en vaktaal) en het leesbegrip van gevorderde Engelsetaalleerders in het vierde en vijfde leerjaar te versterken. Bouwstenen van het programma waren de volgende: een thematische aanpak vanuit rijke, complexe teksten, expliciete instructie in school- en vaktaal, geïntegreerd werken aan mondelinge en schriftelijke vaardigheden in zowel taal- als zaakvakken, en herhaalde leer- en oefenkansen voor schriftelijke vaardigheden. Deelnemende leerkrachten werkten elke dag 30 tot 40 minuten met een vast groepje van vier tot zes leerlingen aan een eigen leerlijn. Het programma had een positieve invloed op de woordenschatkennis (school- en vaktaal) van de leerlingen.

Beschrijving

Het **discussiëren** (of **debatteren**) over een boeiende probleemstelling of prikkelende vraag vormt een belangrijke component van verschillende succesvolle woordenschat- en/of leesprogramma's uit het buitenland. Dat hoeft niet te verbazen, want deze vorm van een taaldenkgesprek biedt verschillende **voordelen**:

- Het is een actieve werkvorm die voor een **grote betrokkenheid** zorgt;
- Het biedt **rijke oefenkansen**, niet alleen voor mondelinge maar ook voor schriftelijke taal (bijvoorbeeld in de voorbereiding of naverwerking van de discussie);
- Door te discussiëren krijgen leerlingen inzicht in gedeelde maar ook tegengestelde meningen en standpunten van klasgenoten, wat het **leesbegrip** kan verbeteren.

Afhankelijk van o.a. de leeftijd en taalvaardigheid van je leerlingen, maar zeker ook de groepsdynamiek, kan het best een opdracht zijn om een discussie in kleine of grotere groep te doen **vloten** en zo rijke taalleerkansen te creëren.

Het **slagen** van een groepsdiscussie valt of staat dan ook met de manier waarop jij je leerlingen voorbereidt op en begeleidt tijdens deze gespreksvorm. We geven enkele tips mee op basis van effectieve programma's uit het buitenland:

VOOR

- Denk goed na over de **vraag of probleemstelling** waarover je de leerlingen wil laten discussiëren.
  - Houdt de vraag of probleemstelling je leerlingen bezig?
  - Is de vraag of probleemstelling complex genoeg om discussie te stimuleren?
- Bereid de discussie inhoudelijk voor door met **rijke teksten** te werken waarin verschillende standpunten over de vraag of probleemstelling verwerkt zitten.
- Laat de leerlingen de discussie **schriftelijk voorbereiden**, bijvoorbeeld door hun standpunt en argumenten voor en/of tegen op te lijsten. Bied hierbij, afhankelijk van de noden van elke leerling, voldoende **ondersteuning**:
  - Is het voor een leerling moeilijk om een standpunt in te nemen? Voorzie een aantal mogelijke standpunten en laat de leerling hieruit kiezen.
  - Is het voor een leerling moeilijk om een standpunt te onderbouwen? Stimuleer hem dan om inspiratie te halen uit de gelezen teksten.
  - Laat leerlingen nu eens alleen en dan weer per twee werken.

- **Varieer** in je aanpak. De ene keer kan je leerlingen een eigen standpunt laten kiezen, een andere keer verdeel jij de standpunten onder de leerlingen.
- Spreek op voorhand enkele **basisregels** af met de klas en oefen deze regels eventueel tijdens een try-out. Bijvoorbeeld:
  - Elke leerling mag vrij het woord nemen, zonder aanduiding door de leerkracht;
  - Elke leerling toont respect voor het standpunt van de ander door te luisteren;
  - Elke leerling neemt minstens één keer het woord.
  - ...
- Voorzie een hulpfiche en/of -poster met enkele **standaardformules** die leerlingen tijdens een discussie kunnen gebruiken om op elkaar te reageren, zoals:
  - 'Ik denk dat ...'
  - 'Ik vind dat je een goed punt hebt, maar heb je al overwogen of ...'
  - 'Ik ga akkoord met jou, want/maar ...'

TIJDENS

- Wees als leerkracht de **geknipte moderator**. Enkele aandachtspunten:
  - Hou je leerlingen bij de focus (centrale vraag);
  - Moedig hen aan om dieper door te denken over hun uitspraken en standpunten;
  - Bied indien nodig alternatieve standpunten aan;
  - Zorg ervoor dat de leerlingen zich veilig voelen om deel te nemen.

NA

- Zorg voor een **schriftelijke verdieping** van wat mondeling geoefend werd. Vraag de leerlingen bijvoorbeeld om hun standpunt over de centrale vraag te formuleren en onderbouwen in een vlotte tekst. Spreek eventueel af welke geziene school- en vaktaalwoorden ze in hun tekst moeten verwerken.
- Wissel regelmatig tips uit met **collega's** over specifieke moeilijkheden of uitdagingen die je ondervindt. Bijvoorbeeld:
  - Hoe zorg jij ervoor dat elke leerling aan bod komt?
  - Ik vind het moeilijk om mijn leerlingen bij de focus (centrale vraag) te houden, hoe pak jij dit aan?

Aan de slag?

Wil je op basis van deze fiche meteen aan de slag voor je eigen klaspraktijk? Ga dan zeker eens kijken op <https://www.serp institute.org/wordgen-weekly/sample>. Daar kan je, na het aanmaken van een gratis account, onder het kopje 'Free Teacher Downloads' leerlingen- en leerkrachtenmateriaal downloaden om groepsdiscussies in goede banen te leiden.

Bekijk zeker ook

Functioneel en creatief schrijven met Nederlandsetaalleerders

Bron

- Jones, S. M., LaRusso, M., Kim, J., Yeon Kim, H., Selman, R., Uccelli, P., Barnes, S. P., Donovan, S., & Snow, C. (2019). Experimental effects of word generation on vocabulary, academic language, perspective taking, and reading comprehension in high-poverty schools. *Journal of Research on Educational Effectiveness*, 12(3), 448–483. <https://doi.org/10.1080/19345747.2019.1615155>
- Proctor, C. P., Silverman, R. D., Haring, J. R., Jones, R. L., & Hartranft, A. M. (2020). Teaching bilingual learners: effects of a language-based reading intervention on academic language and reading comprehension in grades 4 and 5. *Reading Research Quarterly*, 55(1), 95–122. <https://doi.org/10.1002/rrq.258>